

УДК 37.09

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.5>

Оксана ВІНТОНЯК

кандидатка філологічних наук, завідувачка кафедри педагогіки та методик навчання освітніх галузей і технологій початкової освіти, Коломийський педагогічний фаховий коледж Івано-Франківської обласної ради, вул. Івана Франка, 12, м. Коломия, Івано-Франківська область, Україна, 78201

ORCID: 0000-0003-0040-3582

Бібліографічний опис статті: Внтоняк, О. (2022). Реалізація мовно-літературної освіти в початковій школі випускниками педагогічного коледжу через призму НУШ. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 31–36, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.5>

РЕАЛІЗАЦІЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ВИПУСКНИКАМИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НУШ

Мета нашої наукової розвідки – за результатами аналізу ключових понять, дослідницьких джерел і нормативно-правової бази з проблеми дослідження зібрати, систематизувати і науково інтерпретувати об’єктивну інформацію про стан проблематики дослідження в педагогічній науці, що дає можливість дослідити важливість та значення реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі випускниками педагогічного коледжу через призму Нової української школи. Методологічну основу дослідження становлять теоретичні методи наукового пізнання, як-от контент-аналіз, синтез, вивчення наукової літератури, узагальнення, конкретизація. Наукова новизна обраного дослідження виявляється в тому, що з’ясовано суть поняття «мовно-літературна освіта» в початковій школі в контексті Нової української школи та його вплив на учительську діяльність випускників педагогічного коледжу; проаналізовано основні принципи об’єкта дослідження, регламентовані законодавством України; визначено основу компетентнісного підходу до навчання молодших школярів у здобутті мовно-літературної освіти під час професійної діяльності випускників педагогічного коледжу; наголошено на важливій місії й стратегічній позиції випускників педагогічного коледжу в реалізації мовно-літературної освітньої галузі через призму Нової української школи; виокремлено концепцію людиноцентризму як кваліфікаційної компетентності педагога, підготовленого педагогічним коледжем, в освітньому процесі Нової української початкової школи. Революція гідності активізувала подальшу розбудову громадянського суспільства через реформування освіти України, а Державний стандарт початкової школи на основі нового Закону України «Про освіту» також констатував беззаперечну консолідацію у всебічному розвитку українськомовної освіти.

Ключові слова: мовленнєво-комунікативна компетенція, Державний стандарт початкової освіти, педагог.

Oksana VINTONIAK

Candidate of Philology Science, Head of the Department of Pedagogy and Methods of Tuition Educational Branches and Technologies of Primary Education, Kolomyia Pedagogical Professional College of the Ivano-Frankivsk Regional Council, Ivan Franko str., 12, Kolomyia, Ivano-Frankivsk region, Ukraine, 78201

ORCID: 0000-0003-0040-3582

To cite this article: Vintoniak, O. (2022). Realizatsiia movno-literaturnoi osvity v pochatkovii shkoli vypusknnykamy pedahohichnoho koledzhu cherez pryzmu NUSH [The implementation of language and literature education at the primary school by graduates of the pedagogical college through the NUS prism]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 31–36, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.5>

THE IMPLEMENTATION OF LANGUAGE AND LITERATURE EDUCATION AT THE PRIMARY SCHOOL BY GRADUATES OF THE PEDAGOGICAL COLLEGE THROUGH THE NUS PRISM

The purpose of our scientific intelligence is to collect from the analysis of key concepts, research sources and the legal and regulatory framework of the research issue, to systematize and scientifically interpret objective information on the state of research in pedagogical science, which in turn makes it possible to study the importance and significance of the implementation of language-literary education in primary school by graduates of pedagogical college through New Ukrainian School. The methodological basis of the study is theoretical methods of scientific knowledge such as content-

analysis, synthesis, research of scientific literature, generalization and concretization. The scientific novelty of the chosen research is reflected in the fact that the essence of the concept of «language-literary education» in the elementary school in the context of New Ukrainian School and its influence on the teaching activity of graduates of the pedagogical college; a basis has been established for a competency-based approach for the teaching of language and literature to junior pupils during the professional activities of graduates of the pedagogical college; noted the important mission and strategic place of the graduates of the Pedagogical College in the realization of the linguistic and literary educational branch through the prism of New Ukrainian School; the concept of human-centeredness as the pedagogical competence is highlighted in the pedagogical educational process of Ukraine by graduates of pedagogical college. The Revolution of Dignity has intensified the further development of civil society by reforming Ukraine's education. On the basis of the new Act "About education", the State Standard for Primary Education noted the unqualified consolidation in the comprehensive development of Ukrainian-language education.

Key words: *the speech-communicative competence, the State standard of primary education, the pedagogue.*

Актуальність проблеми. Освітні реформи, які проведені в Україні останніми роками і спрямовані на вироблення Нової української школи (далі – НУШ), зокрема початкової, зумовлюють вироблення вдосконалених підходів, прийомів, методик загалом у мовно-літературному навчанні здобувачів освіти (включно з рівнем початкової освіти). Основне призначення мовної освіти в початковій школі – забезпечити загальний розвиток учнів, виробити в них мотивацію до вивчення мов, розвивати вміння слухати і розуміти мовлення, навчити читати і писати, на основі доступної мовної теорії формувати практичні вміння і навички, зокрема й комунікативні, а найголовніше – уміння вчитися. Сучасний Державний стандарт початкової освіти на основі Закону України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-VII (Закон України «Про освіту», 2017) пріоритетно встановлює ключову компетентність – вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях (Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти, 2019). У такий спосіб визначено основу компетентнісного підходу до навчання школярів початкової школи в здобутті мовно-літературної освіти під час професійної діяльності випускників педагогічного коледжу в контексті НУШ.

Унаслідок указаних суспільно-демократичних перетворень у нашій державі постає необхідність реалізувати концепцію людиноцентризму під час формування мовленнєво-комунікативної компетенції школярів початкової школи випускниками педагогічного

коледжу в контексті НУШ. Важливо, що Конституція України від 28 червня 1996 р. забезпечує прерогативу гуманності освітнього процесу в новій початковій школі, особливо за правилом статті третьої, яка, зокрема, гарантує, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищими соціальними цінностями (Конституція України, 1996). Отже, методики особистісно орієнтованого навчання (як відображення людиноцентризму в освітньому процесі) покликані розвивати особистість кожного учня індивідуально (включно із засобами мовно-літературної освіти).

Зауважимо, що на сучасному етапі розвитку освітнього простору України чільне місце в реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі посідають випускники педагогічного коледжу. На шляху розвитку інформаційного суспільства якісна освіта є одним із головних чинників успіху, а педагог є і об'єктом, і провідником позитивних змін. Професії педагогічних працівників є одними з найбільш масових у сучасному суспільстві і є об'єктом особливої уваги та опіки державних органів влади різного рівня. Програми кваліфікованої педагогічної освіти реалізуються в закладах фахової передвищої освіти, зокрема в педагогічних коледжах, що сприяє ефективній реалізації мовно-літературної освіти в контексті НУШ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав таке: з огляду на базис компетентнісного підходу про вільну усну і письмову комунікацію, наукові напрацювання мовознавців можна систематизувати за такими групами:

1) наукові дослідження, автори яких висвітлюють сутність, ознаки, особливості, методики впровадження та інші характеристики поняття «мовно-літературна галузь» під час навчання здобувачів освіти початкової школи в контексті

НУШ (О. Фенцик (Фенцик, 2020), О. Гордійчук і М.-М. Сандуляк (Гордійчук, Сандуляк, 2021), А. Єфіменко та О. Ішутіна (Єфіменко, Ішутіна, 2021), Л. Круль і С. Недільський (Круль, Недільський, 2019) та ін.);

2) наукові дослідження, автори яких обґрунтовують важливість мовно-мовленнєвої (мовленнєво-комунікативної) компетентності під час навчання молодших школярів у початковій школі (О. Семенов (Семенов, 2005), І. Кожем'якіна (Кожем'якіна, 2020), К. Климова (Климова, 2010), В. Калінін (Калінін, 2007), В. Боса (Боса, 2019) та ін.).

Отже, в науковий обіг введено значну частину авторських висновків, які допомагають педагогу усвідомити особливості реалізації мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Проте комплексного висвітлення всіх аспектів діяльності випускників педагогічного коледжу у формуванні мовленнєво-комунікативної компетентності під час навчання молодших школярів у початковій школі, що уособлює мовно-літературна галузь НУШ, наразі немає.

Мета статті – дослідити вагоме значення реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі випускниками педагогічного коледжу через призму НУШ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні заклади загальної середньої освіти в контексті формування нової початкової школи потребують конкурентоспроможних компетентних учителів-професіоналів, які розуміють стратегічні цілі педагогічної діяльності, володіють ґрунтовними знаннями, дієвим інструментарієм для практичної реалізації освітніх завдань, бездоганною культурою мовлення та іншими вміннями, знаннями, навичками, тобто професійними компетенціями. Адже від того, яким є рівень сформованості професійної компетентності педагогів, залежить ефективна реалізація мовно-літературної освіти України в новій початковій школі. Як показує історичний досвід, педагогічні коледжі України є тим беззаперечним стрижнем національної освіти, який упродовж понад 100 років формує педагогічну школу майбутніх поколінь (починаючи зі стартів освітянської ниви в початковій школі, що є необхідною умовою формування європейського громадянського суспільства).

У чинному Державному стандарті початкової освіти визначено, що метою вивчення укра-

їнської мови і літератури в початковій школі є формування ключових компетентностей здобувачів освіти (комунікативної, читацької, дослідницької тощо). Формування зазначених компетентностей можливе за умови здійснення ефективної освітньої взаємодії, спрямованої на розвиток особистості кожного школяра засобами всіх видів мовленнєвої діяльності. Утілення мовно-літературної освітньої галузі передбачає навчання учнів спілкуватися українською мовою в різних комунікативних ситуаціях (повсякденне спілкування, освітня й міжособистісна взаємодія тощо), що сприяє не лише обміну інформацією, повідомленнями, а й формуванню мовної картини світу українця через взаємодію за допомогою лінгвокультурних кодів, етнічних лінгвістичних маркерів. За результатами вивчення української мови і літератури в початковій школі здобувач освіти повинен навчитися взаємодіяти з іншими (однолітками, однокласниками, вчителями, батьками, родичами) усно й письмово, дотримуючись норм української літературної мови; сприймати, аналізувати, інтерпретувати й критично оцінювати інформацію, вміщену в текстах різних стилів і жанрів, медіатекстах; уміти конструювати, досліджувати й трансформувати власне мовлення, а також спостерігати за мовними явищами, аналізувати їх (Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти, 2019).

У Типовій освітній програмі для підвищення кваліфікації педагогічних працівників, затвердженій наказом МОН України від 15.01.2018 р. № 36 (Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, 2018), визначено профіль учителя початкової школи. Профіль (опис) компетентностей відповідає Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням КМУ від 14.12.2016 р. № 988 (Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»..., 2016). Головна ідея підвищення кваліфікації – забезпечити індивідуально-особистісне та професійно-діяльнісне самовдосконалення педагогів початкової школи завдяки активізації базової освіти, набутого професій-

ного та життєвого досвіду. Визначено базові компетентності вчителя початкових класів: професійно-педагогічну, соціально-громадянську, загальнокультурну, мовно-комунікативну, психологічно-фасилітативну, підприємницьку, інформаційно-цифрову.

Звернемо увагу на мовно-комунікативну компетентність учителя, яка містить такі чинники, як володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності; вміння вислуховувати, обстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розмірковувань та аргументації; розвиненість культури професійного спілкування; здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії.

Мовно-комунікативна концепція в реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі випускниками педагогічного коледжу через призму НУШ вміщена в меті освітньої галузі, яка передбачає розвивальну мету навчальної діяльності молодших школярів НУШ, як-от формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; здатність спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті (Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти, 2019). Отже, мовно-літературна освіта молодших школярів нової української початкової школи в професійній діяльності випускників педагогічного коледжу є мовленнєво-комунікаційною компетенцією в життєвих ситуаціях спілкування з людьми.

Важливе місце в мовленнєвому розвитку учнів початкових класів посідає формування навичок усного діалогічного і монологічного мовлення (говоріння). Формування усного монологічного мовлення має здійснюватися через переказування прочитаних чи прослуханих текстів та побудови власних висловлень на основі побаченого, прочитаного, пережитого. На формування аудіативних умінь і навичок усного мовлення спрямована змістова лінія «Взаємодіємо усно» (Пономарьова, 2019).

Варто зазначити, що вироблення правильних навичок говоріння в сучасному інформаційно-

комунікативному просторі України залежить від медіаграмотності всіх учасників освітнього процесу (як випускників педагогічного коледжу, так і учнів нової української початкової школи). Значний вплив на реалізацію випускниками педагогічного коледжу мовно-літературної освіти в початковій школі має наповненість цього інформаційно-комунікативного простору, особливо інтернет-джерел. Сучасний початківець у системі здобуття освіти в контексті НУШ добре орієнтується в користуванні електронно-обчислювальними гаджетами, вміло застосовує функціонал медіаресурсів, як-от Youtube, який є сьогодні основним засобом сприйняття мовлення в інформаційно-комунікативному просторі мережі Інтернет. На превеликий жаль, різноманітні медіаконтенти інтернет-ресурсу «Youtube» в Україні перенаповнені, подеколи невідворотно засмічені лексичними одиницями іншомовного звучання, особливо російського, що становить досить значні перешкоди в реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі випускниками педагогічного коледжу через призму НУШ. Необхідно додати, що американізи та англіцизи, які великим напливом входять в інформаційно-комунікативний простір України, особливо в освітньо-комунікативний, не вводять нового етимологічного осмислення семасіології української мови, а ускладнюють її всебічний розвиток.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Починаючи з 2013-2014 р. – Революції Гідності – в Україні відбулися великі суспільно-демократичні зрушення, які внесли свої корективи в організацію освітньої діяльності в закладах освіти нашої держави. Не минули зміни і професійної діяльності випускників педагогічного коледжу щодо реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі. Педагогічні коледжі отримали новий виклик у понад сторічній плідній підготовці кваліфікованих учителів початкової школи. Нормативно-правова база України сьогодні дає можливості для ефективного формування ключових компетентностей Державного стандарту початкової школи, націлюючи і визнаючи нагальну необхідність імплементації методичних прийомів всебічного розвитку й культивування української мови як державної мови України впродовж реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі випускниками педагогічного коледжу через призму НУШ.

З огляду на багатовікову історію мовно-літературної освіти на теренах України з урахуванням збройної агресії Російської Федерації, випускники педагогічного коледжу покликані застосовувати ефективні методи навчання молодших школярів Нової української школи, які б одночасно реалізовували приписи забезпечення всебічного розвитку української мови незалежно від виду, форми чи предметності навчальної діяльності і враховували психолого-педагогічні особливості мовної культури особистості учня-початківця НУШ.

Отже, важливість і значення реалізації мовно-літературної освіти в початковій школі випускниками педагогічного коледжу через

призму НУШ передбачає оволодіння педагогічною комунікативною компетентністю, мовно-комунікативною компетентністю самим учителем, а також формування навичок говоріння у здобувачів освіти нової української початкової школи (включно із засобами особистісно орієнтованої дидактики).

Перспективами подальших досліджень є пошуки вироблення педагогами, випускниками педагогічного коледжу, ефективних методів навчання у формуванні мовленнєво-комунікативної компетенції учнів початкової школи, які б підвищували медіаграмотність молодших школярів у контексті реалізації українськомовної освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Боса В.П. Формування мовленнєвої компетентності майбутніх учителів іноземних мов у процесі вивчення фахових дисциплін : монографія. Житомир, 2019. 160 с.
2. Гордійчук О., Сандуляк М.-М. Навчання молодших школярів аудіюванню у викладанні мовно-літературної освітньої галузі. *Інновації в науці: сучасний вимір: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. молодих дослідників (22 квітня 2021 року, м. Суми)*. Суми, 2021. С. 59–61.
3. Єфіменко А., Ішутіна О. Робота з медіаекстом на уроках мовно-літературної освітньої галузі як метод формування медіаграмотності молодших школярів. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2021. Вип. 14 (Ч. 1). С. 125–132.
4. Калінін В.О. Педагогічна технологія «діалог культур» як засіб формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови : монографія. Житомир, 2007. 276 с.
5. Климова К.Я. Теорія і практика формування мовно-комунікативної професійної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей педагогічних університетів : монографія. Житомир, 2010. 562 с.
6. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 28.01.2022).
7. Пономарьова К.І. Реалізація компетентнісного підходу в системі початкової мовної освіти. *VII Волошинські читання «Шкільна мовно-літературна освіта: традиції і новаторство»: матер. Всеукраїнської наук.-практ. конф., (17 травня 2019 р., м. Київ). Ін-т педагогіки НАПН України*. Київ, 2019. С. 105–111.
8. Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти : Пост. Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п#Text> (дата звернення: 28.01.2022).
9. Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 15 січня 2018 р. № 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0036729-18#Text> (дата звернення: 28.01.2022).
10. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 28.01.2022).
11. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 14 грудня 2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-р#Text> (дата звернення: 28.01.2022).
12. Семенов О.М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : монографія. Суми, 2005. 404 с.
13. Семенов О.М., Кожем'якіна І.В. Розвиток професійної мовно-мовленнєвої компетентності вчителя початкової школи: теорія і практика : монографія. Суми, 2020. 239 с.
14. Фенцик О. Тенденції методичної підготовки майбутніх учителів початкової школи: мовно-літературна освітня галузь. *Освітні обрії*. № 1 (50). 2020. С. 185–189.

REFERENCES:

1. Bosa, V. P. (2019). Formuvannia movlennievoi kompetentnosti maibutnix uchyteliv inozemnykh mov u protsesi vuvchennia fakhovykh dystsyplyn : [monohrafiia] [Formation of speech competence of future teachers of foreign languages

in the process of studying professional disciplines: [monograph]. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka. 160 p. (in Ukrainian).

2. Fentsyk, O. (2020). Tendentsii metodychnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly: movno-literaturna osvitalia haluzi [Trends in methodological training of future primary school teachers: language and literature education]. *Educational horizons*, 1 (50). P. 185–189 (in Ukrainian).

3. Hordiichuk, O. & Sanduliak, M. M. (2021). Navchannia molodshykh shkoliariv audiiuvanniu u vykladanni movno-literaturnoi osvitalnoi haluzi [Teaching junior students to audition in the teaching of language and literature education]. *Proceedings from Innovatsii v nauksi: suchasnyi vymir: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf. molodykh doslidnykiv – Innovations in science: modern dimension: materials International. scientific-practical internet conference young researchers* (pp. 59-61). Sumy : FOP Tsoma S.P. P. 59-61 (in Ukrainian).

4. Kalinin, V. O. (2007). Pedahohichna tekhnolohiia “dialoh kultur” yak zasib formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia inozemnoi movy: monohrafiia [Pedagogical technology “dialogue of cultures” as a means of forming the professional competence of the future teacher of a foreign language: a monograph]. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka. 276 p. (in Ukrainian).

5. Klymova, K. Ya. (2010). Teoriia i praktyka formuvannia movnokomunikatyvnoi profesiinoi kompetentsii studentiv nefilolohichnykh spetsialnosti pedahohichnykh universytetiv: monohrafiia [Theory and practice of formation of language-communicative professional competence of students of non-philological specialties of pedagogical universities: monograph]. Zhytomyr : Ruta. 562 p. (in Ukrainian).

6. Konstytutsiia Ukrainy : Zakon; Konstytutsiia vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96-VR [Constitution of Ukraine, 254k/96-BP]. (1996, June 28) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text> (in Ukrainian).

7. Ponomarova, K. I. (2019). Realizatsiia kompetentnisnoho pidkhodu v systemi pochatkovoї movnoi osvity [Implementation of the competence approach in the system of primary language education]. *VII Voloshynski chytannia “Shkilna movno-literaturna osvita: tradytsii i novatorstvo”: mater. Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf. – The Seventh Voloshynsky readings “School language and literature education: traditions and innovation”: mater. All-Ukrainian scientific-practical. conf.*, (pp. 105–111). Kyiv : UORC “Orion”. P. 105–111. (in Ukrainian).

8. Pro osvitu : Zakon Ukrainy vid 5 lypnia 2017 № 2145-VII [About Education Act, 2145-VII]. (2017, July 5). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (in Ukrainian).

9. Pro skhvalennia Kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity “Nova ukrainska shkola” na period do 2029 roku : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy; Kontseptsii vid 14 hrudnia 2016 r. № 988-r [About approval of the Concept of realization of the state policy in the field of reforming of general secondary education “New Ukrainian school” for the period till 2029]. (2016, December 14). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p#Text> (in Ukrainian).

10. Pro vnesennia zmin do Derzhavnoho standartu pochatkovoї osvity : Post. Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 lypnia 2019 r. № 688 [About amendments to the State Standard of Primary Education Decree, 688]. (2019, July 24). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п#Text> (In Ukrainian).

11. Pro zatverdzhennia Typovoї osvitalnoi prohramy orhanizatsii i provedennia pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh pratsivnykiv zakladamy pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity : Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 15 sichnia 2018 r. № 36 [About the statement of the Standard educational program of the organization and carrying out advanced training of pedagogical workers by establishments of postgraduate pedagogical education]. (2018, January 15). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0036729-18#Text> (in Ukrainian).

12. Semenog, O. M. (2005). *Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv ukrainskoi movy i literatury: Monohrafiia* [Professional training of future teachers of Ukrainian language and literature: Monograph]. Sumy : VVP “Mriia-1” TOV. P. 404 (in Ukrainian).

13. Semenoh, O. M. & Kozhemiakina, I. V (2020). Rozvytok profesiinoi movno-movlennievoi kompetentnosti vchytelia pochatkovoї shkoly: teoriia i praktyka: monohrafiia [Development of professional language and speech competence of a primary school teacher: theory and practice: monograph]. Sumy: Vydavnytstvo SumDPU imeni A. S. Makarenka. P. 239 (in Ukrainian).

14. Yefimenko, A. & Ishutina, O. (2021). Robota z mediatekstom na urokakh movno-literaturnoi osvitalnoi haluzi yak metod formuvannia mediahramotoi molodshykh shkoliariv [Working with media text in lessons of language and literature education as a method of forming media literacy of primary school students]. *Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty - Teacher professionalism: theoretical and methodological aspects*, 14 (Ch. 1). P. 125–132 (in Ukrainian).